

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

23. Enumerantur aliqui casus, in quibus secundum mentem aliquorum
Doctorum confessio erit valida, licet non fuerit facta Confessario ab
Episcopo approbato ad Ornatum Concilij Tridendini see. 25. cap. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

immineat periculum animarum. Ita Bossius, & novissimè idem docet Serius tom. 2. in Bull. Cruc. disp. 1. diff. 10. §. 8. q. 1. n. 9.

* Alibi in §. sed difficultas. Ref. 38. quæ hic est in to. 3. tr. 1. sed lege eam, & doct. Crinam Ref. 37. ibidem.

2. Sed ego huic sententia non adhaereo, quia ut alibi probavi ex auctoritate sacrae Congregationis, privilegium, c. fin. de Penit. fuit revocatum à Concilio Tridentino: & dato, quod non esset revocatum, consuetudo videtur in contrarium, ut dicti Prælati Romanæ Curia eligant Confessarium virtute, d. cap. fin. nam nemo ex ipsis; ut intelligo, ausus est tali privilegio uti. Idè resolutionem hujus difficultatis ad Oraculum sacrae Congregationis Concilij remitto.

Sûp. hoc in tom. 3. tr. 1. de Sacrament. tom. 1. tract. 5. disp. 11. quæst. 47. ex Ref. 39. §. ult. & ibi ex Refol. 79. §. Ex quibus, ante mediū, dem septim. & in tom. 7. tr. 1. Ref. 99. 100. & ex Refol. 96. §. 1. & in tom. 9. tr. 1. Refol. 262. prepe sine, & in tom. 2. tr. 2. ex Refol. 22. §. 2. ante mediū, & seq. & in aliis eorum notationū.

3. Quoad secundum dubium, docet Leandrus de Sacrament. tom. 1. tract. 5. disp. 11. quæst. 47. sententiam affirmativam esse probabilem, nempe posse dictos Equites confiteri cum simplici Sacerdote ab Ordinario non approbato. Idem tenet Marcus Vidal. in Arca Theolog. Moral. titul. de Indice, in sect. 4. num. 39. Riccius in praxi part. 4. resol. 172. num. 2. Novarius de electione fori, q. 69. & in tom. 7. sect. 2. num. 23. in ultima editione, & Martinus de San Joseph in Monit. Confess. tom. 1. lib. 1. tr. 24. de Penit. num. 3. & 4. ubi sic ait: [Y lo mismo se deve dezir de los Cavalleros de los Ordenes de San Juan, Santiago, Calatrava, y Alcantara, que se podran confellar con qualquier simple Sacerdote idoneo, Regular, o Secular, aunque no este expuesto, porque segun la mas verdadera opinion, son verdaderos Religiosos.] Ita ille.

4. Sed Pater amicissimus Bardi in Bullam Cruciatæ, part. 2. tractat. 5. cap. 2. sect. 2. num. 24. & 25. mediâ tenet sententiam; tenetur enim Equites Hierosolymitanos posse confiteri cum Sacerdote non approbato ab Episcopo: manet tamen dubius de Equitibus Divi Jacobi, Alcantara, & Calatrava, quia non constat hos Equites habere qualitatem illam, per quam eximuntur à lege; qualitas autem est vera, & stricta professio religiosa; idcirco dum de hoc non constat, videntur includi in illo decreto.

5. Verùm has sententias refellit Pater Lezana in Summa, tom. 2. cap. 15. num. 45. sic asserens: Licet aliqui credant hos milites gaudere privilegio aliorum Regularium, quod scilicet possint confiteri peccata sua Confessario etiam non approbato ab Ordinario. Nihilominus, quia in hoc attendenda est consuetudo, tam ea quæ fuit inter hos Milites ante Concilium Tridentinum, quam post illud, & hæc si in contrarium, ut ipse Diana testatur, nullatenus assentiendum est huic sententia, sed ut falsa rejicienda. Ita ille. Sed an hæc opinio sit falsa, ut vult Lezana, remitto me iudicio Doctorum virorum, & contra Lezanam invenitur nominatim Marcus Vidal, ubi supra, & P. Bardi num. 26. dicit, Sancium has sententias probabiliter docuisse: Ego tamen clarè negativæ sententiæ adhaesi in part. 8. tract. 7. resol. 96. Unde poterat P. Lezana me pro hac sententia adducere, ut fecit Leandrus & Vidal, ubi supra, cum Pellizzario in Manual. Regul. tom. 2. tract. 8. c. 2. num. 26. Nam ut ex consuetudine apparet, dictos Equites, quoad administrationem Sacramentorum subduntur Episcopis.

Quæ nunc invenitur in to. 7. tr. 1. Ref. 100. & in multis aliis ejus primæ annotation.

RESOL. XXIII.

Enumerantur aliqui casus, in quibus secundum mentem aliquorum Doctorum confessio erit valida, licet

cet non fuerit facta Confessario ab Episcopo approbato ad ornatum Concilij Tridentini, scilicet 25. cap. 13. de reformat.

In quibus casibus comprehenduntur Cardinales, & eorum familiares; Episcopi intra & extra Dioccesim, Episcopi Titulares; Imperatores, Reges, & Regina, & de Confessariis à Parocho approbatis, & aliquid pro Regularibus etiam agitur. Ex part. 11. tractat. 4. & Miscell. 4. Resolut. 13.

§. 1. QUAERITUR primò, an Eminentissimi Cardinales possint ubique excipere confessiones secularium absque Episcopi approbatione? casus est novus, & ad illum affirmativè respondit Thomas Hurtadus variar. tom. 2. tractat. 12. c. 1. resolut. 34. §. 1. num. 1458. ubi sic ait: Certum est omnem quemcumque Sacerdotem (sive secularis sit, sive Regularis) examini se subjicere debere, nisi Parochus sit, aut Episcopus, qui quantum ad hoc, censetur Parochus universalis totius Diocesis. Eo enim ipso, quod quis electus est ad Parochiam, & committitur oves, censetur idoneus (licet non per examen ad id ordinatum) habet enim pastor jurisdictionem ordinariam in suas oves.

2. Ex quo fit, quod nullus, quantumvis magna præfulgeat dignitate in Ecclesia, Examen hujus decreti effugere potest, ex vi hujus decreti si Episcopus vult: quamvis sit Cardinalis, nisi sit legatus à latere: qui habet jurisdictionem in tota Provincia suæ legationis, neque enim quod quis sit Cardinalis factus, judicatur idoneus ad audiendas confessiones fidelium. Quamvis, quia sunt Ecclesia cardines, & de corpore Pontificis, qui universalem jurisdictionem habet in omnes fideles, non videatur incongruum, quod ex tacita Papæ licentia satis rationabili possint ubique confessiones audire. Ita Hurtadus.

3. Sed tu cogita; nam consuetudo, & praxis est in contrarium, & si ratione supremæ dignitatis esset philosophandum, ut vult Hurtadus, possent etiam Domini Cardinales ex præsumpta licentia Papæ exercere Pontificalia, ministrare Sacramentum ordinis, & alia facere in aliena Diocesi inconsulto Episcopo. At hoc magnam perturbationem afferret in Ecclesiastica Hierarchia, ergo, &c.

4. Quæro secundò, an Eminentissimi Cardinales possint eligere sibi confessarium non approbatum ab ordinario? Affirmativè respondeo, itante aliquo vivæ vocis oraculo alicujus Pontificis, quod extitisse satis demonstrat praxis, & consuetudo, quæ actu existit apud ipsos Eminentissimos, & ita docet Cardinalis Lugo, quando non erat Cardinalis, de Sacramento Penitentia, disput. 19. section. 1. num. 5. & me citato Pasqualigus in Decis. moral. decisione 93. num. 2. qui cum Hurtado ubi supra, §. 2. dub. 1. num. 2025. & aliis etiam asserit posse Cardinales eligere etiam pro sua familia confessarium non approbatum ab ordinario loci.

5. Immo possunt Cardinales dare licentiam suo familiari, ut eligat sibi Confessarium aliquam determinatam personam, non approbatam ab Episcopo ad audiendas confessiones, qui poterit illum absolvere etiam extra domum Cardinalis.

6. Ita Lugo loc. cit. Mercerus in supplement. 3. part. D. Thom. quæst. 8. dub. 3. in fine. Busenbaum in methodis

Sûp. hoc in tom. 3. tr. 1. ex Ref. 38. §. Tertius casus. & in tom. 9. tr. 7. Refol. 47. & hic infra in Ref. 37. casum in §. 4. Dices, &c. Sûp. hoc in Ref. 1. nota præterea in eodem §. 8. in aliis ejus annot. Sûp. hoc in Refol. not. primæ hujus Ref. in fine ejusdem §. 8. in Ref. 2. in ejus §. ult.

dulla Theol. moral. lib. 6. tract. 4. cap. 2. dub. 3. Leander. de Sacrament. tom. 1. tr. 5. disp. 11. quest. 33. Lessius in 3. part. q. 8. de ministro, dub. 7. num. 49. Hurtadus ubi supra. Naldus in summa ver. Cardinales n. 8. Pasqualigus, ubi supra decis. 84. & 95. & alij penes ipsium.

7. Et ratio horum omnium est, quia ipsi sunt ordinarij, & Parochi suarum familia. Cùm enim habeant jurisdictionem Episcopalem in suis Ecclesijs titularibus, ut docent Abbas, Butrius, Felin. in cap. his, qna de majorit. & obed. hoc tradente ipso textu, & præterea Monach. in cap. unicum, de major. & obed. in 6. ubi etiam Probus n. 7. Imol. in clem. ne Romani num. 23. de elect. Laudens. de Cardin. quest. 60. Alban. tr. eod. q. 46. Lacobar. de concil. lib. 1. cap. 3. Azor. tom. 2. lib. 4. cap. 1. q. 8. Leo in foro Eccl. p. 2. cap. 1. num. 7. & alij, sequitur quod etiam habeant eandem jurisdictionem in sua familia, cujus sunt veluti ordinarij. Ratione ergo hujus jurisdictionis possunt sibi eligere Confessarium. Quia est jurisdictio potius approbare confessarios, cùm sit Episcopalis.

8. Atque hæc jurisdictio est etiam confirmata consuetudine, quæ sola sufficeret, quia cùm rationabilis sit ex eo, quod nemini præterquam Summo Pontifici in foro pœnitentiæ subduntur (cùm sint inviserati eidem Summo Pontifici) ut ait Hostiensis in cap. antiqua, num. 5. ver. sed qui extra, de privileg. & Præposit. in cap. quanquam, num. 13. vers. 3. patet 2. quest. 7. habet vim inducendi legem. Hinc in Curia quoque Romana, quando tempore Paschatis tenentur fideles sub præcepto in proprijs Parochijs Eucharistiam sumere: ipsi, & familia eorundem non accedunt ad Parochiam loci, sed in Oratorio propria domus toti familia ministratur.

9. Cæteras rationes videbis apud citatos Auctores, & Llamas part. 1. methodi §. 7. sic ait, Cardinales non Sacerdotes ex eadem tacita Papæ licentia eligunt quem volunt, ut Prælati supra dicti, Imo, & ex eadem tacita dant omnibus de sua familia, & eligunt confessorem sicuti ipsi, ut testatur doctus Cæter, qui Cardinalis fuit, & Sylvester qui fuit testis oculatiter, &c. Sic ille.

10. Quæro tertio: An Reges, & Imperatores possint eligere confessarium non approbatum ab Ordinario, & quidem Reges in decreto Concilij Tridentini esse comprehensos non est dubium, ut in specie observat Castrus Pahaus tom. 4. tract. 23. punct. 17 §. 2. n. 3. & ideo Hurtadus de Sacram. diss. 10. diff. 12. docet, quod Imperatores, Reges, & alij Principes sæculares habere solent privilegia à Romano Pontifice ad eligendum Confessarium, quibus standum est.

11. Et Cardinalis Lugo ubi sup. asserit: Imperatores, & Reges dicuntur habere exemptionem, de hoc tamen jam ferè nihil sciri potest: solent enim frequenter confiteri Regulares, quibus juxta sua privilegia confiteri etiam possunt alij sæculares. Ita ille.

12. Lessius verd in 3. part. D. Thoma quest. 8. de ministro confess. dub. 7. num. 49. testatur, quod Imperator, Reges, & Reginae ferè semper habent tale privilegium.

13. Quæro quarto: an Episcopi extra suam Diocesim possint eligere confessarium non approbatum ab Episcopo; affirmativam sententiam tenent Doctores, quos nominatim contra me citat, & sequitur Pasqualigus in Decis. mor. dec. 86. cap. 4. n. 4. quod etiam extendit dec. 88. n. 2. ad Episcopum confirmatum, sed nondum consecratum.

Tom. 4.

14. Quia decretum Tridentinum non extenditur ad Episcopos, sed est tantum pro confessariis in ordine ad sæculares, & eos qui veniunt nomine Sacerdotis; ita etiam conditio idoneitatis apposita per tale decretum, fit tantum in ordine ad sæculares etiam Sacerdotes, & non in ordine ad Episcopos, cùm non possit plus extendi conditio, quàm extendatur decretum.

15. Deinde quando Tridentinum decernit non fore idoneum confessarium, qui non sit approbatus à proprio Ordinario, intelligit de idoneitate publica in foro exteriori, non de idoneitate intrinseca, quæ consistit in sufficientia pro hoc munere: quam approbatio non confert, sed supponit. Privilegium autem cap. fin. de Pœnit. quod conceditur Episcopis eligendi sibi confessarium, & omnibus Prælati, dummodo sit persona idonea, loquitur de idoneitate intrinseca; nam Text. habet, quod possint eligere providum, & discretum, nec utitur nomine idonei.

16. Et hæc opinionem procedere etiam in Episcopis titularibus tradit idem Pasqualigus de occasione octuagesima prima, numero secundo & quarto. Sed ego puto non esse recedendum à contraria sententia, quam olim docui, & me citato, docet Leander de Sacram. tom. 1. tract. 5. disp. 11. quest. 28. & alij.

17. Et ideo non desinam hic apponere verba doctissimi Flambert in 3. part. tom. 3. disputatione vigesima prima artic. 2. ubi sic ait: Quia in præfati Decreto Concilij Tridentini nulla fit exceptio Episcopi, quasi ab hac universalis lege Concilij Tridentini exempti, ipsemet Episcopus non potest sibi non subdito non approbato, valide confiteri, licet: Extra de pœnitentijs, & remissionibus, cap. ne pro dilatione Episcopus habeat privilegium eligendi sibi in confessarium quem voluerit, quia hæc approbatio est aliquid omnino distinctum ab actuali collatione Jurisdictionis, item, & à speciali privilegio aliquem sibi eligendi in confessarium, ut intelligitur ex dictis. Unde alterutro ex his duobus, vel etiam utroque alij per speciale privilegium concessio, non sequitur, & approbationem à valente illam conferre simul conferri; nam simplex privilegium de aliquo sibi eligendo in confessarium, intelligitur de idoneo dumtaxat secundum formam juris: cùm enim nulla constet particula, per quam significetur per illud derogari juri communi, non plus debet extendi, quàm verba ejus sumpta in sua significatione nativa patiantur; quare cum forma juris per Concil. Trident. introducta postulet in quolibet cujuscumque sæcularis confessario hæc approbationem, ut conditionem sibi essentialiter requisitam ad absolvendum Sacramentaliter quemlibet sæcularem, Episcopus vi prædicti privilegij non potest valide confiteri alicui Sacerdoti sibi non subdito, non approbato.

18. Dixi sibi non subdito; si enim sit ei subditus, tunc potest illum approbare pro confessionibus excipiendis; & eo ipso, quo illum sibi deligat in proprium confessarium, censetur simul eum ad id approbare.

19. Quæro quinto: An quis possit confiteri cum Sacerdote idoneo, non tamen ab Episcopo approbato, si fuerit expositus à Parocho ad audiendas confessiones in sua Parochia? Resolutio hujus questionis pendet ab illa, an hodie post Concilium Tridentinum possit Parochus delegare Sacerdoti simplici, ut in Parochia suarum ovium confessiones excipiat.

Resol. 92. & hic infra Ref. 31. ex doctrina §. Sed hic quæro, ad medium a vers. Verum. & cursum in alij §. eorum annotationum. Sup. hoc et doctrina Ref. præterita, §. 1. ad medium, & in to. 3. tr. 1. ex Ref. 38. §. Sed difficultas, ad medium a vers. Infertur secundo, & ex Ref. 39. §. secundus casus, ad medium, vers. Confessor, idoneos.

NTON
OPOLA
Tom. 13 II
E III

Sup. hoc supra in Ref. 12. §. 1. & magis latè in Refol. 13. & 14. & in tr. 4. Ref. 3. in sex primis ejus lit.

20. Et affirmativam sententiam nominatim contra me sustinet Thomas Hurtadus *var. tom. 2. tr. 12. cap. 1. §. 2. dub. 1. per totum*. Quia Concilium solum derogat privilegiis & consuetudinibus, atqui Parochi id non habent ex privilegio, aut consuetudine, sed à jure divino, & positivo humano, cum secundum utrumque habeant potestatem ordinariam, quo eò ipso delegari potest, & exceptio privilegiorum, & consuetudinum firmat regulam in contrarium.

21. Et idem ex his Hurtadus hanc sententiam vocat valde probabilem, non solum speculativè, sed etiam practicè & probabilem esse fatetur etiam Leander *de Sacrament. tom. 1. tract. 5. disput. 11. quest. 56. in fine*.

22. Unde Joannes de Soria in *Epilogo summ. part. 2. tractat. 1. sect. 1. disputat. 6. §. circa jurisdictionem ordinariam*, sic ait: Non potest Parochus facultatem concedere simplici Sacerdoti ad suarum ovium confessiones audiendas, quia quamvis autoritas ejus sit ordinaria, restricta fuit à Concilio. Sed probabiliter contrarium defenditur à multis gravissimis Theologis, affirmando, Concilium contra hoc nihil sancisse: quia autoritas Parochi est ratione officij, & per consequens ordinaria, quare licet Parochus eam poterit delegare simplici Sacerdoti ad confessiones suorum audiendas. Ita ille.

23. Verum ego non recedo à contraria sententia, quam olim docui, & illam me citato tenet Leander *ubi supra*, vide me ipsum in *p. 10. tr. 16. resol. 75*. ubi hanc sententiam practicè improbabilem existimavi.

Quæ hic est
suprà Reso-
lut. 14.

Sup. hoc su-
pra in Res.
11 & ex Res.
fol. 13 §. ult.
cursum, & in
tom. 4. tr. 4.
ex Res. fol. 6.
§. 1. prope
finem, ver-
porque de
eilla se fi-
gura & re-
citantur in
alio ver-
eius anno.

24. Concedo tamen posse Parochum exponere in sua Parochia ad confessiones excipiendas alium Parochum; nam Parochi possunt ubique locorum absque alia Episcopi approbatione confessiones audire de licentia Parochi, & ita tenent Doctores, quos citat & sequitur Sancius in *select. disput. 44. n. 28*. & Leander, *de Sacrament. tom. 1. tr. 5. disput. 11. q. 62*. quia ex Tridentino *loc. cit.* ut aliquis censetur idoneus ad confessiones audiendas, sufficit quòd aut sit approbatus ab Episcopo, aut habeat parochiale beneficium, ergo qui beneficium parochiale habuerit non indigebit approbatione Episcopi: ergo optime poterit ubique confessiones fidelium excipere, etiam si privilegium eligendi confessarium non habeant, dummodo Parochus proprius non contradicat.

25. Unde ex his consulto Dominis Episcopis, ut in Synodo Diocesana, vel per edictum prohibeant quòd nullus audeat in suis Diocesis confessiones audire sine eorum expressa licentia.

26. Et idem Joannes Præpositus in *3. part. D. Thomæ quest. 8. de approbatione ministri dub. 4. n. 22*. sic ait: Episcopi in suis Diocesis possunt prohibere Parochis, ne delegent jurisdictionem aliis, quam à se approbatis, etiam irritando delegationem secus attentatam, quòd rationabiliter facere possunt, ut aliquo modo cognoscant de capacitate eorum, qui in suis Diocesis confessiones excipiunt. Ita ille.

27. Sed si queras hic obiter: An Regularis in aliqua Diocesi approbatus, si fortè dimittatur à Religione (quod non rarè evenit in Societate *Jesu*) possit vi talis approbationis audire confessiones in ea Diocesi, etiam postquam dimissus est.

28. Respondeo non posse, non quidem ex defectu approbationis, quæ durat usque dum revocetur, sed ex defectu jurisdictionis quam ille Re-

gularis habebat à Papa ex privilegio Regularibus concessio, ac proinde cessat hoc ipso, quod ille definit esse Religiosus. Unde fit, ut ejusmodi Regularis per delegationem Parochorum, nec non per Jubilæum, ac Bullam Cruciatæ in dicta Diocesi eligi possit in Confessarium; utpotè qui revera est approbatus ab ordinario loci, & de novo modis supradictis acquirit jurisdictionem, quæ sola illi deest: Et ita docet Pellizzarius in *man. Reg. c. 2. tract. 8. cap. 3. sect. 2. num. 38*. ex doctis Neotericis à se consultis.

RESOL. XXIV.

Sequitur eadem materia, & in ordine specialiter ad Regulares.

Et quævis titulus hujus Resolutionis videatur pertinere ad Regulares, apponitur hac Resolutio in hoc tractatu, ex eo quod specialiter controvertitur pro secularibus eligentibus pro Confessario Regularem, pro quibus diversi casus in textu hujus Resolutionis assignantur. Ex part. 11. tract. 4. & Misc. 4. Res. 14.

§. 1. **Q**uæro sextò, An quis possit eligere in Confessarium Superiorem Regularium ab Episcopo non approbatus: Caspensis in *curf. Theol. tom. 2. tract. 24. disp. 5. sect. 7. num. 63*. me citato affirmativam sententiam probabilem putat. Quia nomine habentis beneficium parochiale, seu curatum, videntur etiam à Tridentino comprehendi supradicti Prælati, quibus cura animarum commissa est; sive ea cura committatur ab Episcopo, sive à quovis alio valente curatum beneficium conferre; quia eò ipso declarantur idonei ad confessiones audiendas. Ita ille.

2. Sed ego loco citato solum sententias pugnantibus adduxi, & meam non explicavi, prout explicaveram in *part. terr.* & nunc iterum explico: Dico igitur, Superiores Regulares non posse secularium confessiones excipere, nisi prius fuerint ab Episcopis approbati. Et ita præter alios Doctores, quos alibi adduxi tenet ex societate Pater Amicus in *curf. Theol. tom. 8. disput. 15. sect. 3. num. 97*. ubi sic ait: Deducitur egerè hac approbatione Episcopi post Tridentinum, & esse necessariam necessitate Sacramenti, & non tantum præcepti, ad eò, ut si quis tentet, nihil efficiet. Unde poenitens, etiam si bona fide accedat ad Sacerdotem ab Episcopo non approbatum, tenebitur iterum peccata confiteri, cum primum id novit; atque ita ferunt declarasse Congregationem Cardinalium, qui auctoritatem habent explicandi Concilium. Ita ille. Vide me ipsum alibi.

3. Quæro septimò: An secularis possit eligere confessarium Regularem non approbatum ab Episcopo injustè, & absque causa? Et affirmativè posset quis respondere, fretus auctoritate Doctorum assentientium, quòd quando Episcopi ex odio, ac malevolentia erga Regulares, nolunt eos, licet planè idoneos admittere ad examen, & approbare ad confessiones secularium, possint eorum Prælati ex aliquo privilegio, ipso nihilominus exponere ad confessiones.

4. Nec privilegio concessio in *Clementina Dudum*. fuit derogatum à Concilio Tridentino, *sess. 23. c. 15*. iis verbis, Privilegiis, & quacumque consuetudine, etiam immemorabili, non obstantibus; siquidem Tridentinum ibi intendit solum cessare, & irritare privilegia

Sup. hoc in
tom. 4. tr. 1.
ex Res. 13
§. Quævis
casus & in
tom. 7. tr. 1.
ex Res. 69
§. Tertium
& seq. &
Res. 87. &
342. figurat
tom. 4. tr. 4.
ex Res. 6.
2. ad mediu.
& ibi in n.
3. ex Res. 10.
§. ult.

Sup. hoc lo-
ge doctrinæ
Resolutions
not. seq.